

Πέτρος Παπακωνσταντίνου

Ευρωπαϊκή Ένωση και Χάιντερ

Απολύτως δικαιολογημένη είναι η ανησυχία της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης για το «φαινόμενο Χάιντερ». Δεν είναι και μικρό πράγμα, στην αυγή της τρίτης χιλιετίας, ένας ακροδεξιός πολιτικός, γόνος στελέχους των ναζιστικών SS και απολογητής της Βέρμαχτ, να κερδίζει τον ένα στους τέσσερις ψηφοφόρους χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το κόμμα του να αναδεικνύεται σε ρυθμιστικό παράγοντα του κυβερνώντος συνασπισμού της Δεξιάς.

Αν όμως η απέχθεια όλων των προοδευτικών ανθρώπων απέναντι στο ψευδεπίγραφο, ρατσιστικό «Κόμμα της Ελευθερίας» και τον αρχηγό του είναι κάτι παραπάνω από αυτονόητη, η συμπόρευση σημαντικών τμημάτων της Αριστεράς με την πολιτική κυρώσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης απέναντι στην Αυστρία είναι τουλάχιστον συζητήσιμη.

Κατ' αρχάς, οι παραλληλισμοί του φαινομένου Χάιντερ με το γερμανικό εθνικοσοσιαλισμό του μεσοπολέμου —στο έδαφος των οποίων θεμελιώνεται μια λογική «αντιφασιστικού μετώπου»— φαντάζουν εξώφθαλμα αναχρονιστικοί. Ακραία αντεπαναστατικό «κίνημα» της μονοπωλιακής αστικής τάξης, ο εθνικοσοσιαλισμός κατάφερε ωστόσο να διασπάσει την εργατική, λαϊκή βάση της Αριστεράς, συμπεριλαμβανομένων και των κομμουνιστών, κερδοσκοπώντας πάνω στη Μεγάλη Ύφεση του 1929-32 και εφαρμόζοντας μια πολιτική «κοινωνικού κράτους» που δε διέφερε ουσιωδώς από το περίφημο «Νιου Ντιλ» του

φιλελεύθερου, Αμερικανού προέδρου Ρούσβελτ.

Αντίθετα, ο σκληρός πυρήνας της κοινωνικής βάσης του «Κόμματος της Ελευθερίας» εντοπίζεται στα προνομιούχα μεσαία στρώματα μιας χώρας με υψηλό βιοτικό επίπεδο, τα οποία νιώθουν ότι απειλούνται από τα μεταναστευτικά κύματα που αναμένεται να προκληθούν από την προς ανατολάς διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν ο Χίτλερ βρήκε τον αποδιοπομπαίο τράγο στο πρόσωπο των πλούσιων, επιχειρηματικών Εβραίων —οι οποίοι, την περίοδο του μεσοπολέμου, κατείχαν το 50% της ακίνητης περιουσίας στο Βερολίνο— ο Χάιντερ τον αναζητά στους ξεκληρισμένους «φτωχοδιάβολους» των ανατολικών χωρών του πρώην «υπαρκτού σοσιαλισμού». Άλλωστε, στο οικονομικό πεδίο η πολιτική του δεν αφίσταται της νεοφιλελεύθερης «ορθοδοξίας», ενώ στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής είναι ο πιο ένθερμος θιασώτης του τερματισμού της παραδοσιακής αυστριακής ουδετερότητας και της ένταξης της χώρας στο NATO. Δικαιολογημένα, ο ηγέτης της αυστριακής ακροδεξιάς δήλωνε πρόσφατα: «Αν συγκρίνετε το πρόγραμμά μας με εκείνο του Τόνι Μπλερ, θα ανακαλύψετε πολύ περισσότερες ομοιότητες από όσες υποπτεύεσθε!»

Αυτό το νέο, σχετικά, φαινόμενο της «ακροδεξιάς των πλουσίων νοικοκυρέων» δεν αποτελεί αποκλειστικά αυστριακό «προνόμιο». Την ίδια τάση καταγράφουν τα πρόσφατα εκλογικά αποτελέσματα σε άλλες χώρες —γυάλινους πύργους της με-

ταπολεμικής καταναλωτικής ευμάρειας— όπως στην Ελβετία, τη Δανία και τη Νορβηγία, όπου ακροδεξιά, ρατσιστικά κόμματα σημείωσαν εντυπωσιακές επιδόσεις ξεπερνώντας το 12% ή και το 15% των ψήφων.

Φυσικά, όταν ένα κόμμα φτάνει να καταχτά το ένα τέταρτο του εκλογικού σώματος, αναπόφευκτα διευρύνει την επιρροή του πέραν του αρχικού «σκληρού πυρήνα» της κοινωνικής του βάσης και τείνει να αποκτήσει «πανεθνικό» προφίλ. Υπό αυτό το πρίσμα, δεν εκπλήσσει το γεγονός ότι στις πρόσφατες εκλογές της Αυστρίας το 45% των ψηφοφόρων του Χάιντερ προήλθε από στρώματα της μισθωτής εργασίας. Οι αιτίες αυτής της ιδιαίτερα ανησυχητικής εξέλιξης πρέπει να αναζητηθούν στις οδυνηρές συνέπειες της ψευδώνυμης «παγκοσμιοποίησης» και της Οικονομικής και Νομισματικής Ενοποίησης (ΟΝΕ) της Ευρώπης στους όρους εργασίας και στο βιοτικό επίπεδο των εργατικών στρωμάτων, μέρος των οποίων βρίσκεται στις κάθε είδους εθνικιστικές-ρατσιστικές τάσεις μια εύκολη, αντανάκλαστική απάντηση.

Το γεγονός αυτό υπογραμμίζει με τον τρόπο του τις πολιτικές ευθύνες της Αριστεράς, ιδιαίτερα δε εκείνων των δυνάμεων της που διατηρούν αντικαπιταλιστικές, κομμουνιστικές αναφορές. Η ρητή και μετωπική αντίθεση αυτών των δυνάμεων στη νεοφιλελεύθερη (ή σοσιαφιλελεύθερη) «παγκοσμιοποίηση» και την ΟΝΕ αποτελεί συνθήκη «εκ των ων ουκ άνευ» για να βρει αριστερή, ριζοσπαστική διέξοδο η λαϊκή διαμαρτυρία και να μη χαριστεί ένας τεράστιος «ζωτικός χώρος» στη ραφιναρισμένη βαρβαρότητα της μεταλλαγμένης ακροδεξιάς.

Και η υποτιθέμενη προσπάθεια των «δεκατεσσάρων» της Ευρωπαϊκής Ένωσης να θέσουν σε διπλωματική «καραντίνα» τη φαιά κυβέρνηση της Αυστρίας; Δυστυχώς, η

προτεινόμενη «θεραπεία» φαίνεται ακόμη χειρότερη και από την «ασθένεια». Κατ' αρχήν δεν μπορεί να μην επισημάνει κανείς την υποκρισία των Ευρωπαίων, οι οποίοι δεν ανησύχησαν διόλου όταν οι νεοφασίστες του Φίνι συμμετείχαν, μετά φανών και λαμπάδων, στη δεξιά κυβέρνηση του Μπερλουσκόνι στη «δημοκρατική» Ιταλία ή, πάλι, όταν οι «Γκρίζοι Λύκοι» του Τουρκές έπαιρναν χαρτοφυλάκια στην κυβέρνηση του «σοσιαλιστή» Ετσεβίτ στην Τουρκία. Έπειτα, οι αντιδράσεις των «δεκατεσσάρων» είναι, για την ώρα τουλάχιστον, καθαρά εικονικές, αφού δε θέτουν σε αμφισβήτηση τη συμμετοχή της Αυστρίας σε όλες τις οικονομικές, πολιτικές και στρατιωτικές διαδικασίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Το κυριότερο, όμως, βρίσκεται αλλού. Όπως τονίζει ο Αμερικανός γνωσολόγος-δημοσιολόγος Νόαμ Τσόμσκι, «αν η Ευρωπαϊκή Ένωση αρχίσει να ορίζει κατά το δοκούν ποιος είναι άξιος και ποιος όχι να θεωρείται νόμιμος κυβερνητικός εταίρος στις χώρες-μέλη, αυτό μπορεί να οδηγήσει σε πολύ άσχημες κατευθύνσεις», στραγγαλίζοντας κάθε έννοια εθνικής κυριαρχίας και λαϊκής νομιμοποίησης. Στην πραγματικότητα, ο Χάιντερ είναι μόνο η αφορμή και όχι η αιτία. Οι «δεκαπέντε» χρησιμοποιούν τη δικαιολογημένη λαϊκή απέχθεια απέναντι στην αυστριακή ακροδεξιά για να προχωρήσουν στα έτσι κι αλλιώς προγραμματισμένα «πολιτικά Κοσσυφοπέδια» εναντίον των εθνικών κρατών και να νομιμοποιήσουν τις απροσχημάτιστες επεμβάσεις του υπερχράτους των Βρυξελλών, αυτή τη φορά, μάλιστα, όχι σε μια χώρα της βαλκανικής «περιφέρειας», αλλά στον ίδιο τον πυρήνα της αναπτυσσόμενης, καπιταλιστικής Ευρώπης.

Αν η άνοδος της αυστριακής (και όχι

μόνο) ακροδεξιάς αντιπροσωπεύει ένα σοβαρό ζήτημα δημοκρατίας στην εποχή μας, εκατό φορές πιο σοβαρό ζήτημα δημοκρατίας συνιστά ο ακρωτηριασμός κάθε έννοιας λαϊκής κυριαρχίας από τη διαδικασία της οικονομικής, πολιτικής και στρατιωτικής ολοκλήρωσης της Ευρώπης. Μια διαδικασία που επιταχύνθηκε εντυπωσιακά ύστερα από τον πόλεμο του Κοσσσυφοπεδίου (σύννοδος κορυφής του Ελσίνκι το Δεκέμβριο, συμβούλιο γενικών υποθέσεων το Φεβρουάριο, στις Βρυξέλλες), φέρνοντας πιο κοντά το μοντέλο μιας πανευρωπαϊκής «δικτατορίας» των τραπεζιτών και των στρατοκρατών. Αλήθεια, σε τι διαφέρει η ξενόφοβη, ρατσιστική πολιτική του Χάι-

ντερ από το πνεύμα και το γράμμα της διαβόητης συνθήκης Σέγκεν, που επιδιώκει να ορθώσει τείχη στους οικονομικούς μετανάστες και αναγορεύει την έννοια του πολιτικού ασύλου σε συνώνυμο της πολιτικής τρομοκρατίας;

Υπό αυτό το πρίσμα, δεν μπορεί παρά να συμφωνήσει κανείς με τον αρθρογράφο του βρετανικού «Γκάρντιαν», ο οποίος σημείωνε:

«Εν τέλει ο Χάιντερ είπε χωρίς τακτ και κομπόχη αυτό που όλοι οι Ευρωπαίοι ηγέτες φρονούν και πράττουν ανομολόγητα. Αυτό είναι το πραγματικό του έγκλημα και αυτό είναι που δεν του συγχωρούν οι αντίπαλοί του...»